

**ОТРИМАННЯ ВІД СПОЛУЧЕНОГО КОРОЛІВСТВА
ДОПОМОГИ У ПОВЕРНЕННІ АКТИВІВ
ПОСІБНИК ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ**

Зміст

Розділ 1. Огляд	3
Розділ 2. Відстеження активів	7
Розділ 3. Збір доказів	10
Розділ 4. Затримання та конфіскація	11
Розділ 5. Розпорядження активами та повернення активів	20
Контактні особи	22

Розділ 1. Огляд

1.1 Отримання допомоги від Сполученого Королівства

Повернення зі Сполученого Королівства активів, здобутих у результаті кримінальної діяльності, здійснюється у чотири етапи. Протягом перших двох етапів — *відстеження активів* та *збір доказів* — допомога від Сполученого Королівства може бути не потрібна в тому випадку, якщо іноземна юрисдикція вже має докази щодо наявності доступних для ідентифікації активів. Допомога на третьому етапі — *затримання та конфіскація* — є завжди необхідною і надається у відповідь на запит про взаємну правову допомогу (MLA). Цей посібник призначений перш за все для іноземних юрисдикцій, які потребують MLA для повернення доходів від злочинної діяльності, і тому в ньому докладно описується останній етап. В посібнику дається стислий огляд перших двох етапів (*відстеження активів* та *збір доказів*), докладнішу інформацію про які можна отримати від **контактних осіб**, вказаних в кінці цього документу.

У якості альтернативи поверненню активів іноземної юрисдикції в рамках MLA британські органи влади можуть провести своє власне розслідування стосовно доходів від кримінальної діяльності, які зберігаються у Сполученому Королівстві або проходять транзитом через нього. Це може бути кримінальне розслідування злочинів, скоєних на території, що знаходиться під юрисдикцією Сполученого Королівства, з наміром отримати постанову про конфіскацію після засудження; або розслідування справи з метою конфіскації активів, які вважаються доходами від кримінальної діяльності, в цивільному порядку. Британські органи влади очікують, що іноземні юрисдикції передаватимуть їм усі відповідні докази, які допоможуть визначити доцільність проведення британського розслідування.

Ще один варіант, доступний для іноземних урядів, є порушення приватної справи в цивільному суді з метою повернення власності на викрадені активи. Цей шлях не потребує втручання британського уряду, оскільки він не є стороною у цій справі. Проте, провадження в цивільних судах може перешкоджати кримінальному розслідуванню, тому британський уряд має право вимагати, щоб його інформували про будь-які цивільні позови в британських судах. Судові витрати у цивільному судочинстві звичайно беруть на себе сторони процесу, і британський уряд не робить ніяких внесків до цих судових витрат.

Четвертий і останній етап повернення активів — *розпорядження активами* — настає після завершення процесу конфіскації активів. Ці активи можуть бути доступними для повернення до іноземної юрисдикції. Інформація про цю стадію наводиться в Розділі 5 «Розпорядження активами та їх повернення».

Чотири етапи процесу повернення активів

1. Відстеження активів

Оперативна інформація про тип, знаходження та вартість активів є головним компонентом запобігання приховуванню активів та послідуєчого забезпечення їх конфіскації та повернення. Наявність необхідних фактів також допомагає точніше складати більш ефективні запити про

взаємну правову допомогу. У Великобританії є спеціальний персонал, що займається відстеженням активів, головною метою діяльності якого є надання своєчасної допомоги міжнародним партнерам, які прагнуть повернути викрадені активи.

2. Збір доказів

При зверненні до суду британські обвинувачі не можуть покладатися на оперативну фінансову інформацію; їм потрібні докази, які ідентифікують активи. Якщо іноземна юрисдикція вже має докази, які ідентифікують британські активи, що вважаються доходами від кримінальної діяльності, вона повинна надати їх одночасно із запитом MLA. Або ж Сполучене Королівство може зібрати докази від імені іноземної юрисдикції, якщо прохання про це буде включено у запит MLA. Іноземним юрисдикціям дозволяється посилатися на оперативну фінансову інформацію, отриману зі Сполученого Королівства, в запиті MLA, щоб звернутися з проханням про збір необхідних доказів. Проте джерело отримання оперативної інформації в запиті називати не можна.

3. Затримання та конфіскація

Повернення доходів від кримінальної діяльності в рамках запитів про надання взаємної правової допомоги розподіляється на дві категорії:

- **Затримання:** захист (або збереження) активів у Великобританії від приховування, щоб зберегти їх для виплати за постановою запитуючої держави.
- **Конфіскація:** реєстрація або забезпечення виконання постанови запитуючої держави стосовно активів у Сполученому Королівстві.

Будь-яка іноземна юрисдикція може звернутися до Сполученого Королівства з проханням про надання MLA з метою повернення доходів від кримінальної діяльності або збору доказів. Сполучене Королівство не потребує відносин на основі взаємності у цьому питанні, тож держави можуть звертатися із запитом MLA незалежно від існування відповідних двосторонніх угод або багатосторонніх конвенцій, проте іноземна юрисдикція має посилатися в запиті MLA на відповідні міжнародні угоди, якщо вони існують.

Слід пам'ятати, що Сполучене Королівство має три головні судові системи: Англії та Уельсу, Шотландії та Північної Ірландії. Хоча ці системи схожі, між ними існують деякі відмінності. В цьому посібнику наводиться огляд процедур, що застосовуються в кожній з трьох юрисдикцій.

4. Розпорядження активами та їх повернення

Після реалізації активів здійснюється розпорядження ними відповідно до однієї з трьох процедур. У випадках, які підпадають під дію положень Конвенції ООН проти корупції (UNCAC), активи повертаються до приймаючої країни за виключенням розумних витрат. У випадках, які не підпадають під дію положень Конвенції UNCAC, активи можуть бути розподілені між Сполученим Королівством та приймаючою країною, якщо вона укладе зі Сполученим Королівством угоду про розподіл активів. Великобританія намагається укладати угоди про розподіл активів у якнайбільшій кількості випадків. Якщо формальної угоди з якою-небудь країною або територією не укладено, використовуються адміністративні домовленості, які дозволяють розподіляти активи у кожному окремому випадку. За відсутності угоди про

розподіл активи зберігаються у Сполученому Королівстві, і розпорядження ними здійснюється у відповідності до британських законів.

1.2 Центральні органи з питань взаємної правової допомоги

Британський центральний орган з питань взаємної правової допомоги (УКСА) виступає в ролі центрального пункту приймання формальних запитів про взаємну правову допомогу в Англії та Уельсі, в Північній Ірландії та, в деяких випадках, у Шотландії. Він відповідає за:

- Вивчення запитів, що поступають, з метою забезпечення надання допомоги у відповідності з британським законодавством, громадською політикою та міжнародними зобов'язаннями.
- Надання порад та консультацій з питань звернення за допомогою до Сполученого Королівства.
- Приймання рішень про те, яким чином і з використанням яких установ (поліція, суди та органи обвинувачення) буде надаватися допомога за тим чи іншим запитом.

Запити про затримання та конфіскацію повинні надаватися у вигляді офіційних запитів про допомогу, які іноді називають «листами-проханнями» або «запитами про MLA». Запити можна надсилати заздалегідь факсом або електронною поштою, проте необхідно намагатися надсилати оригінали запитів у розумний термін. Запити та будь-які документи на їх підтримку мають складатися англійською мовою або надаватися разом з перекладом на англійську мову.

Якщо УКСА приймає запит до виконання, він направляє його у відповідний орган обвинувачення, наприклад, Crown Prosecution Service (Державна служба кримінального переслідування), або Serious Fraud Office (Відділ з боротьби з економічними злочинами), які будуть представляти запитуючу державу в процесі судочинства.

У Шотландії функції УКСА виконує Crown Office's International Co-operation Unit (ICU) (Відділ міжнародного співробітництва Центральної канцелярії Високого суду), до якого звертаються запитуючі держави, які визнають, що Шотландія має окремий центральний орган. УКСА направляє до ICU запити, придатні для розгляду в Шотландії.

Запити до Коронних володінь та Британських заморських територій

Коронні володіння, а саме Нормандські острови (Гернсі та Джерсі) та острів Мен, а також Британські заморські території (Ангілья, Бермуди, Британські Віргінські острови, Кайманові острови, Фолклендські острови, Гібралтар, Монтсеррат, острів Святої Єлени і острови Теркс і Кайкос) не є частиною Сполученого Королівства. Коронні володіння і Британські заморські території повністю відповідають за виконання запитів у своїй юрисдикції. Запити зазвичай направляють до Генерального Прокурора Коронного володіння або Британської заморської території, допомога якої потребується. Контактна інформація відповідних організацій цих країн наводиться в розділі «**Контактні особи**» в кінці цього документу.

Розділ 2. Відстеження активів

Досвід показує, що інформація про тип, місцезнаходження та вартість активів є ключовим компонентом у процесі запобігання переховуванню доходів від кримінальної діяльності та успішному поверненню активів у судовому порядку.

Загальна помилка іноземних юрисдикцій — подання запитів MLA до Сполученого Королівства з метою повернення викрадених активів ще до моменту чіткого встановлення, які саме активи існують і під чиїм контролем вони залишаються.

Неформальні канали (які часто називають запитами «від поліцейських до поліцейських»¹ або «обговореннями перед наданням запиту MLA») можуть виявитися своєчасним та ефективним методом відстеження викрадених активів, і запроваджена оперативна інформація може бути використана для складення точнішого та ефективнішого запиту MLA.

У Сполученому Королівстві головним правоохоронним органом, що розглядає міжнародні запити про допомогу у відстеженні викрадених активів є Serious Organised Crime Agency (SOCA) (Агентство з боротьби із особливо небезпечною організованою злочинністю). До складу агентства SOCA входить UK Financial Intelligence Unit (UKFIU) (Підрозділ фінансової розвідки Сполученого Королівства), персонал якого має досвід приймання та обробки запитів про надання оперативних фінансових даних та відстеження активів.

Підрозділ UKFIU має спеціальних співробітників, які займаються відстеженням активів, головним завданням яких є своєчасна допомога міжнародним партнерам, які прагнуть повернути викрадені активи. Агентство UK Asset Recovery Office (UKARO) (Агентство з повернення активів) тісно співпрацює зі своїм партнерським агентством Scottish Crime and Drugs Enforcement Agency (SCDEA) (Шотландське агентство з боротьби із злочинною діяльністю та наркотиками), до складу якого входить Scottish Asset Recovery Office (Шотландське агентство з повернення активів), з метою забезпечити охоплення всієї британської території в процесі виконання запитів про відстеження активів.

Агентство UKARO має повноваження представляти Сполучене Королівство в міжнародних установах, які займаються питаннями повернення активів, наприклад Міжустановча мережа для повернення активів CARIN (Camden Asset Recovery Inter-Agency Network) та фокусна група Інтерполу/ініціативи StAR (Interpol/StAR Asset Recovery Focal Points Group).

Таким чином, агентство SOCA має унікальні можливості виступати в ролі єдиної точки контакту для усіх міжнародних запитів про відстеження викрадених активів або доходів від кримінальної діяльності і, якщо це доцільно, здійснювати зв'язок між відповідними компетентними органами в Сполученому Королівстві, такими як UKCA, Crown Prosecution

¹ Термін «від поліцейських до поліцейських» відноситься не лише до поліцейських, а й охоплює інші агенції, включаючи органи, які виконують функції збору оперативних даних та розслідування, наприклад, комісії з питань боротьби з корупцією, митниці, федеральні правоохоронні агенції, органи прикордонного контролю, тощо.

Service, Serious Fraud Office та іншими партнерами в правоохоронній галузі, щоб забезпечити найбільш ефективне виконання запитів.

Подання запитів про відстеження активів

Запити про відстеження активів від імені міжнародних партнерів повинні відповідати деяким критеріям, щоб уможливити проведення пошуків. Усі процедури пошуку мають задовольняти вимоги законності, необхідності та пропорційності. З цієї причини спекулятивні пошуки не здійснюються. Запитувач має задовольнити вимоги SOCA щодо наявності дійсних причин для подання запиту та надати наступну мінімальну інформацію.

- Підтвердження того, що компетентними органами в запитуючій державі проводиться офіційне розслідування проти названих фізичних або юридичних осіб.
- Ідентифікаційна інформація особи, що надсилає запит, включаючи ім'я, посаду, організацію, офіційний статус та контактні дані (номер телефону, адреса електронної пошти, поштова адреса).
- Характер обвинувачень, висунутих проти підозрюваних, включаючи стисле викладення обставин справи та стислий опис скоєних правопорушень. (Не обов'язково надавати інформацію, яка може мати конфіденційний характер, або якщо запитувач вважає, що розкриття секретної інформації є недоречним).
- Повне ім'я фізичної або юридичної особи, стосовно якої було надано запит про пошуки. Ідентифікаційні дані мають бути якнайдокладнішими та включати дату та місце народження, реквізити національних ідентифікаційних документів, номер паспорту, домашню адресу, назву офіційної посади. Необхідно також надати інформацію про вигадані імена або альтернативний правопис дійсних імен.
- У випадку юридичних осіб необхідно включити також такі дані, як імена посадових осіб компанії, юридична адреса та імена бенефіціарних власників, якщо вони відомі.
- Необхідно надати дані про будь-які конкретні активи (наприклад, нерухомість, транспортні засоби, компанії або банківські рахунки), якщо є підстави вважати, що вони знаходяться у Сполученому Королівстві, або їх контроль чи управління здійснюються з території Сполученого Королівства, з метою уможливити перевірку їх існування.
- Якщо даних про конкретні активи немає, але є підозра стосовно їх існування, запитувач має по можливості вказати, на підставі чого виникла підозра щодо їх існування.

Будь-яка оперативна інформація, яку SOCA передає запитувачу, надається за умови її використання виключно в інформаційно-розвідувальних цілях і не може використовуватися в рамках судового провадження.

Крім того, запитувач не має права передавати цю інформацію іншим особам, якщо тільки від агентства SOCA не було попередньо отримано явний на це дозвіл. Якщо було отримано явно висловлений дозвіл на ознайомлення державного обвинувача або інших представників компетентних судових органів з цією інформацією з метою подання запиту MLA, забороняється робити будь-які посилання на існування оперативної інформації або її джерела. Наприклад, в запиті MLA прийнятним може бути таке формулювання: «наведення довідок вказує на те, що [ім'я суб'єкту] має банківський рахунок в [назва банку], розташованому за адресою [адреса банку], номер рахунку [номер рахунку]...»

Прохання про відстеження активів, які, як вважається, знаходяться у Сполученому Королівстві, треба надсилати на спеціальні адреси електронної пошти агентства SOCA, вказані нижче.

POCInternational@soca.x.gsi.gov.uk

peps@soca.x.gsi.gov.uk

Якщо є необхідність передати матеріал секретного характеру, рекомендується використовувати безпечні канали зв'язку, пропоновані Інтерполом: повідомлення необхідно надсилати до Лондонського підрозділу Інтерполу з позначкою «до уваги UKARO».

Розділ 3. Збір доказів

Щоб звернутися до суду з проханням про повернення доходів від кримінальної діяльності від імені іноземної юрисдикції, британським обвинувачам потрібні докази, які ідентифікують активи, що підлягають затриманню або конфіскації. Якщо іноземна юрисдикція ще не має таких доказів або має лише оперативну фінансову інформацію, вона може подати запит MLA з проханням про збір доказів, таких як дані про банківський рахунок або нерухомість. Іноземні юрисдикції повинні отримати від агентства SOCA попередній дозвіл на передання оперативної фінансової інформації, наданої Сполученим Королівством, своїм органам обвинувачення та іншим компетентним судовим органам. Прийнятне формулювання щодо посилання на таку інформацію в запиті MLA наводиться вище в **Розділі 2**.

За звичай фінансові установи зберігають інформацію від імені власника рахунку на умовах конфіденційності. Тому британські органи можуть отримати її тільки за постановою суду. Докази звичайно отримуються у вигляді показань свідків у суді, коли показання дають співробітники фінансової установи, які пред'являють необхідні документи в якості речових доказів на підтримку своїх заяв.

Додаткову інформацію стосовно того, що необхідно включити в запит MLA із проханням про збір доказів наявності активів, можна знайти в розділі **4.3 «Складання запитів про взаємну правову допомогу»**.

Розділ 4. Затримання та конфіскація

4.1 Затримання: захист власності від приховування

Заборонні накази

Британський суд може винести наказ, що забороняє будь-якій вказаній особі проводити операції з відповідним майном, ідентифікованим у зовнішньому запиті чи постанові (див. розділ 4.4 нижче), за таких умов:

- у запиті ідентифіковане відповідне майно (див. розділ 4.4 нижче) відповідача або обвинуваченого (в Шотландії – обвинуваченого), що знаходиться в юрисдикції Сполученого Королівства, якій адресований запит про допомогу;
- було порушено кримінальне розслідування в країні, з якої надійшов зовнішній запит, стосовно якогось злочину або було порушено але не закрито провадження за справою про злочин в країні, з якої надійшов зовнішній запит; та
- існують розумні причини вважати, що відповідач або обвинувачений, названий у запиті, отримав вигоду (кошти або інше майно) в результаті його кримінальної поведінки (див. розділ 4.4 нижче).

Майно можна затримати тільки при наявності розумних підстав вважати, що воно знадобиться для задоволення зовнішньої постанови або виплати (див розділ 4.4 нижче). Тому неможливо накладати заборону на активи, якщо відсутні розумні підстави вважати, що в результаті судового розгляду в іноземній юрисдикції буде винесена зовнішня постанова.

Крім того, суди видають накази лише тоді, коли вони впевнені в їх необхідності. Це означає, що суд необхідно переконати в тому, що, якщо не буде видано наказу, існує ризик приховання майна, ідентифікованого в запиті.

Затримати можна лише майно у Сполученому Королівстві; суди не мають юрисдикції забороняти відповідачеві проводити операції з активами, що зберігаються за кордоном, у зв'язку з винесенням зовнішньої постанови.

Заборонний наказ може:

- бути виданий тільки за заявою особи, якій був переданий запит, або обвинувача, якому вона передала повноваження на подання заяви;
- бути виданий без повідомлення відповідача або обвинуваченого про надання заяви судді на закритому засіданні;
- передбачити певну суму витрат на прожиття відповідача або обвинуваченого, а також його розумні судові витрати тільки у зв'язку зі справою про заборону або із реєстрацією зовнішньої постанови;
- (тільки в Англії та Уельсі та в Північній Ірландії) включати такі накази (наприклад, розкриття), які суд вважає доцільними для забезпечення ефективної дії заборонного наказу).

Заборонний наказ буде діяти до моменту його змінення або припинення відповідно до подальшої постанови суду. Суд має припинити наказ, якщо кримінальний процес у запитуючій країні не розпочався у розумний термін, якщо кримінальний процес у запитуючій країні було закрито без видачі зовнішньої постанови або якщо зовнішню постанову не було зареєстровано у Сполученому Королівстві з метою приведення її у виконання в розумний термін.

Англія та Уельс і Північна Ірландія

Оскільки заява подається без повідомлення підозрюваного, особа, що подає заяву (заявник) зобов'язана повністю і чесно розкрити будь-які факти, що стосуються захисту підозрюваного, або інші факти, з огляду на які суд може відмовити у винесенні наказу. Це зобов'язання також стосується фактів, відомих заявнику, і фактів, які могли стати відомими заявнику, якби він навів розумні довідки.

Обов'язок повністю та чесно розкривати факти залишається в силі і після винесення заборонного наказу. Запитуюча держава має негайно повідомляти британського обвинувача про будь-які нові суттєві обставини. Зокрема, необхідно негайно повідомляти британського обвинувача про те, що судове переслідування або розслідування справи було припинено, що змінились обвинувачення, висунуті проти відповідача, що відповідача було виправдано або про те, що в рамках провадження не було винесено зовнішньої постанови.

Суд також може виносити додаткові постанови, які вважає необхідними для забезпечення належного виконання заборонного наказу. Наприклад, суд може вимагати від відповідача дати показання свідка (в Північній Ірландії — афідевіт) з переліком усіх активів у Великобританії, в яких він має інтерес, а також з інформацією про їх знаходження на теперішній момент часу.

Якщо наказ буде видано, необхідно в найкоротший практичний термін вручити цей наказ та показання свідка відповідачеві та іншим особам, яких вони стосуються. Тому ймовірно, що обвинувач, який займається запитом, звернеться до іноземної юрисдикції, щоб обговорити найкращий спосіб його вручення.

Якщо буде видано заборонний наказ, обвинувачений або інша особа, якої стосується цей наказ, має право звернутися в суд з проханням про його змінення або відміну. Ці звернення можна надавати британському обвинувачу з попереднім повідомленням усього за 2 дня. Тому важливо, щоб запитуюча країна оперативно реагувала на будь-які запити від британського обвинувача про надання інформації або допомоги з метою протистояння таким зверненням.

Якщо особа, якій був вручений заборонний наказ або повідомлено про нього, порушує умови цього наказу, її можуть ув'язнити на термін до двох років або стягнути з неї необмежений штраф. В Північній Ірландії така особа може бути ув'язнена, з неї можуть стягнути штраф або конфіскувати її активи.

Шотландія

У своїй заяві до суду обвинувач дає стислий виклад злочинних діянь обвинуваченого та причин, за якими Корона вважає, що обвинувачений отримав вигоду в результаті цих діянь. В разі виходу наказу, необхідно в найкоротший практичний термін вручити його обвинуваченому або іншій особі, якої він стосується. Тому ймовірно, що обвинувач, який займається запитом,

звернеться до вас для обговорення найкращого способу його вручення. Якщо буде виданий заборонний наказ, обвинувачений може звернутися до суду з проханням про його змінення або відміну.

Постанова про призначення судового розпорядника для управління активами

Якщо суд виносить заборонний наказ щодо до активів, які є надто складними або потребують активного управління, суд, за заявою обвинувача, може призначити **судового розпорядника** (в Шотландії **судового адміністратора**), який має взяти на себе управління та контроль за активами, вказаними в заборонному наказі.

Судовому розпоряднику або адміністратору можуть бути надані такі повноваження стосовно майна, вказаного в заборонному наказі:

- повноваження вступити у володіння майном;
- повноваження управляти або інакше розпоряджатися майном;
- повноваження порушувати чи продовжувати судове провадження або виступати в ролі відповідача стосовно цього майна;
- повноваження реалізовувати майно в обсязі, необхідному для оплати праці розпорядника та відшкодування його витрат.

Крім того, розпоряднику або адміністратору можуть бути надані повноваження заходити в будь-які приміщення на території, що знаходиться у відповідній юрисдикції Сполученого Королівства, з такими цілями:

- пошук або інспекція будь-чого, авторизовані судом;
- отримання або створення копій, фотографій або записів стосовно будь-чого, авторизовані судом;
- вилучення будь-чого на вимогу розпорядника, який авторизований для вступу у володіння цим на виконання постанови суду.

Праця розпорядника або адміністратора оплачується за рахунок майна, що знаходиться під його контролем.

Обвинувач та британський розпорядник повинні дотримуватися жорстких правил, встановлених судом, щоб забезпечити розумні межі витрат на управління.

4.2 Конфіскація: приведення у виконання зовнішньої постанови

Визначення зовнішньої постанови (див. «Ключові концепції нижче») є достатньо широким і охоплює постанови, які стосуються вказаного майна; постанови, винесені стосовно грошової суми; та постанови, винесені поза кримінальним провадженням. Британські суди зосереджуватимуться на меті постанови, а не на характері справи, за якою її було винесено.

Приведення у виконання зовнішніх постанов, винесених після засудження

Щоб привести у виконання зовнішню постанову, пов'язану із засудженням по кримінальній справі, британський обвинувач може звернутися в суд. Необхідно мати на увазі такі моменти:

- Будь-яка завірена іноземна постанова, рішення суду або відповідний документ приймається у якості доказу.
- Людина, яка займається запитом, повинна звернутися з проханням про її призначення у якості особи, що забезпечує його виконання.
- Заява може подаватися судді без сповіщення відповідача (обвинуваченого) на закритому засіданні.
- Суд повинен винести розпорядження щодо необхідності сповіщення про реєстрацію будь-яких осіб, яких вона торкається.

Суд повинен привести зовнішню постанову у виконання шляхом її реєстрації за умови задоволення усіх цих вимог:

- Зовнішня постанова (див. Розділ 4.4 нижче) була винесена після засудження особи, поіменованої в постанові, і у розгляді немає ніяких апеляційних заяв стосовно цього засудження.
- Зовнішня постанова має силу, і не розглядаються ніякі апеляційні заяви у її відношенні.
- Приведення у виконання зовнішньої постанови не порушує ніяких прав, обумовлених Європейською Конвенцією про права людини, особи, якої вона стосується.
- У випадках, коли зовнішня постанова передбачає конфіскацію вказаного майна, яке не є грошовими коштами, це майно не є предметом застави згідно з британським законодавством про повернення активів.

Якщо зовнішня постанова зареєстрована та не задоволена (оплачена) у добровільному порядку, обвинувач може попросити суд призначити **судового розпорядника** (у Шотландії — судового адміністратора) для приведення постанови у виконання, який вступає в права володіння майном і має право продати майно відповідача в такий спосіб, який може бути призначений судом. Суд може надати повноваження продавати майно тільки при умові, що він забезпечить розумну можливість будь-якій особі, яка має інтерес в цьому майні, заявити протест.

Розпорядник виплачує доходи від реалізації відповідному обвинувачу (в Північній Ірландії — відповідному Начальнику канцелярії Суду Корони) на користь задоволення зовнішньої

постанови (оплати). В розписці обвинувача (Начальника канцелярії) про приймання доходів сума до виплати згідно з постановою скорочується з огляду на такі суми:

- Оплата праці та витрат призначеного розпорядника (адміністратора) для управління активами в сумі, яка не була виплачена з доходів від реалізації майна під час управління.
- Оплата праці та витрат судового розпорядника (адміністратора) для приведення постанови у виконання.

Приведення у виконання зовнішніх постанов шляхом повернення активів у цивільному порядку (поза кримінальним провадженням)

У Сполученому Королівстві також передбачена конфіскація доходів від кримінальної діяльності поза кримінальним провадженням (яка у Сполученому Королівстві називається «поверненням у цивільному порядку») у випадках, коли в результаті кримінального провадження обвинувачений був виправданий або кримінальне провадження не мало місця, тому що було неможливе або не було в інтересах громадськості.

Повернення активів у цивільному порядку передбачає подання до цивільного суду заяви про повернення майна, здобутого в результаті протиправної поведінки. Поняття «протиправної поведінки» включає в себе діяння, які мали місце за кордоном Сполученого Королівства і які є протиправними відповідно до кримінального законодавства тієї країни за умови що, якщо б це діяння мало місце у якійсь частині Сполученому Королівстві, воно б вважалось протиправним відповідно до кримінального законодавства в тій частині Сполученого Королівства.

Перевагою процедури повернення у цивільному порядку є те, що вона не залежить від кримінального засудження і, фактично, може бути порушена навіть після того, як особа, що володіє майном, була звільнена від кримінальної відповідальності. Крім того, стандартно потребується доведення шляхом демонстрації більшої ймовірності.

Сполучене Королівство також може запропонувати допомогу колегам із іноземних правоохоронних органів щодо конфіскація поза кримінальним провадженням (NCB) шляхом отримання постанов про заморожування майна та виконання постанов про конфіскацію конкретних активів, що зберігаються у Сполученому Королівстві. Така допомога, включаючи отримання постанов про заморожування майна, доступна тільки після того, як постанова про конфіскацію майна поза кримінальним провадженням була отримана в запитуючій державі. Запити надсилаються до агентства УКСА, яке направляє їх до відповідних агентств, які будуть займатися ними від імені запитуючої країни.

4.3 Складання запитів про взаємну правову допомогу

Зміст запиту залежить від типу допомоги, що потребується. Сполучене Королівство випустило загальнодоступне «Керівництво із взаємної правової допомоги для Сполученого Королівства» (9 видання), яке доступно на сайті Міністерства внутрішніх справ Сполученого Королівства (www.homeoffice.gov.uk).

В наступному списку вказується, якого типу інформація та матеріали потребує Сполучене Королівство перед тим, як порушити процедури отримання заборонних наказів, призначення судового розпорядника або приведення у виконання зовнішньої постанови від імені іноземної юрисдикції.

- повні дані відповідача (у Шотландії — обвинуваченого), включаючи вигадані імена, місце проживання, громадянство, дату та місце народження;
- дані кримінального розслідування: дані злочинів, в яких відповідач підозрюється, та характер і обставини розслідування;
- дані кримінального провадження: висунуті обвинувачення та стислий опис доказів на підтримку кожного обвинувачення;
- підстави, які дозволяють вважати, що відповідач (обвинувачений) отримав вигоду в результаті своєї кримінальної поведінки;
- відповідне ідентифіковане майно у Сполученому Королівстві, включаючи дані про його зв'язок із відповідачем (обвинуваченим) та будь-якими інтересами третіх сторін;
- завірені копії заборонних наказів, постанов про конфіскацію та інших відповідних постанов;
- основа, на якій виконуватиметься розрахунок суми зовнішньої постанови, та максимальна сума, на яку її можна скласти;
- дані майна, що затримується в інших юрисдикціях, включаючи його вартість;
- підстави, які дозволяють вважати, що існує ризик приховування активів, розташованих в Сполученому Королівстві.

Крім того, запити про отримання доказів наявності у Сполученому Королівстві таких активів, як банківські рахунки, повинні включати таку інформацію:

- мета звернення про допомогу;
- тип допомоги, яка потребується. Наприклад, якщо це запит про банківську інформацію, необхідні такі відомості:
 - a) ім'я власника рахунку та номер рахунку;
 - b) адреса та (або) номер (номер МФО) відділення банку, в якому відкритий рахунок;
 - c) термін, за який надається інформація. Якщо потрібна інформація поза рамками періоду розслідування, необхідно надати пояснення;
 - d) підстави, які дозволяють вважати, що в банках Сполученого Королівства є такі рахунки, а також доступна інформація про те, які банки можуть бути причетними;
 - e) специфічні документи, які необхідні, наприклад, інформація про відкриття рахунку, виписки з рахунку, тощо;

- пояснення щодо зв'язку між доказами, про які йдеться в запиті, та злочином, який розслідується або розглядається в суді;
- конфіденційність: рівень конфіденційності, що застосовується.

Британські органи готові надати конкретні поради щодо змісту запитів про взаємну правову допомогу. Іноземні юрисдикції, які потребують консультації з написання запитів про надання взаємної правової допомоги, мають звертатися до Центральних органів або обвинувачів, дані яких наведені в розділі «Контактні особи» в кінці цього документу.

4.4 Затримання та конфіскація: ключові концепції

Сполучене Королівство зобов'язується надавати взаємну правову допомогу в найширшому обсязі у відповідності до національного законодавства та міжнародних зобов'язань. Сполучене Королівство може виконувати запити іноземних юрисдикцій про затримання та конфіскацію на основі національного законодавства (розділи 444 та 447 Закону про доходи від кримінальної діяльності від 2002 р. та Постанови від 2005 р. про Закон про доходи від кримінальної діяльності від 2002 р. (Постанова)). Ця Постанова містить декілька ключових концепцій, які визначають обставини, за якими Сполучене Королівство може затримувати та конфіскувати активи від імені іноземної юрисдикції, які наводяться нижче:

Зовнішній запит

Запит іноземного органу стосовно заборони проведення операцій з відповідним майном, яке ідентифікується в запиті.

Зовнішня постанова

Постанова, що виноситься іноземним судом, який постановив або має підстави вважати, що майно було здобуто в результаті кримінальної поведінки або у зв'язку з нею, і має на меті повернення вказаного майна або вказаної суми коштів.

Визначення зовнішньої постанови є достатньо широким та охоплює різні іноземні постанови за умови, що вони видані на вказану суму коштів або на майно і відносяться до доходів від кримінальної діяльності. Приймаючи рішення про відповідність зовнішньої постанови цьому визначенню, британські суди звертають увагу на мету видачі зовнішньої постанови, а не на її назву.

Кримінальна поведінка

Це поведінка, що становить злочин у будь-якій частині Сполученого Королівства, або становила б злочин у будь-якій частині Сполученого Королівства, якби мала там місце.

Британський суд розглядає поведінку, яка становить злочин в країні, що надсилає запит, і потім приймає рішення, чи є в Сполученому Королівстві злочин, який охоплює таку поведінку. Приймаючи рішення про відповідність до цієї вимоги, британські суди розглядають саму поведінку, а не назву злочину.

Відповідне майно

Активи в будь-якій формі, які, виходячи з розумних підстав, можна вважати необхідними для задоволення зовнішньої постанови, яка була чи може бути винесена.

Розділ 5. Розпорядження активами та повернення активів

Сполучене Королівство має три підходи до розпорядження конфіскованими активами. Активи, які відносяться до випадків, що підпадають під дію положень Конвенції Об'єднаних Націй проти корупції (UNCAC), повертаються до держави їх походження. Активи, які відносяться до випадків, що не підпадають під дію положень Конвенції UNCAC, повертаються у відповідності до положень будь-якої угоди про розподіл активів, що існує між Сполученим Королівством та країною їх походження. За відсутності угоди про розподіл активів Сполучене Королівство утримує активи та розпоряджується ними у відповідності до національного законодавства. Сполучене Королівство по можливості намагається укласти угоди про розподіл активів.

Повернення коштів у випадках, що підпадають під дію Конвенції UNCAC

Сполучене Королівство твердо переконане, що для підвищення довіри до наших зусиль в галузі повернення активів у довгостроковій перспективі та побудови надійної платформи для майбутнього співробітництва в галузі повернення активів необхідно працювати над угодами, які прозоро демонструють продуктивність використання повернених коштів, що відповідає інтересам як держав, що повертають активи, так і держав, що їх отримують.

Цей підхід повністю відповідає положенням Конвенції ООН проти корупції (UNCAC), яка вимагає від сторін укладання таких угод (ст. 57(5)).

В 2006 році Сполучене Королівство погодило з партнерами по G8 принципи розпорядження конфіскованими доходами від корупції в уряді та їх передачі». Вони встановлюють чіткий зв'язок між поверненням активів та «заявленими цілями» UNCAC, викладеними в Статті 1, «які були б підірвані, якби обставини, за якими передаються активи не були чітко визначеними, управління ними не відповідало б принципам прозорості та підзвітності або передача не здійснювалася б у відкритий спосіб».

Сполучене Королівство намагатиметься тісно співпрацювати з усіма країнами-отримувачами, щоб встановити взаємно прийнятні угоди про повернення конфіскованих активів.

Угоди про повернення конфіскованих активів мають укладатися через контакти в місцевому посольстві Сполученого Королівства (представництві в країнах Співдружності) або через контакти в Британському центральному органі, які наводяться в розділі «Контактні особи» в кінці цього документу.

Угоди про розподіл активів

У випадках, які не підпадають під дію положень конвенції UNCAC, країни, які «вилучають» активи, в минулому зберігали їх. В останні роки міжнародна спільнота все більше визнає важливість угод про розподіл активів. Згідно цих угод, країна, яка займається повертанням активів, та країна, яка приймає активи, домовляються про розподіл конфіскованих активів, як правило, нарівно.

Сполучене Королівство завжди намагається укласти угоди про розподіл активів з зацікавленими державами, щоб спростити міжнародне співробітництво з питань повернення активів. Сполучене Королівство вже має угоди про розподіл активів з Канадою, Каймановими островами, Ямайкою, Об'єднаними Арабськими Еміратами та Сполученими Штатами Америки.

Якщо формальної угоди з якоюсь країною або територією не існує, застосовуються адміністративні домовленості, які дозволяють розподіляти активи у кожному окремому випадку.

Домовленості про розподіл активів із Сполученим Королівством досягаються через контакти в місцевих посольствах Великобританії (представництвах у країнах Співдружності) або через контакти в Британському центральному органі, які наводяться в розділі «Контактні особи» в кінці цього документу.

Контактні особи

Центральні органи

Англія та Уельс/Північна Ірландія/ Шотландія (у деяких випадках)

UKCA

5th Floor, Fry Building
Home Office
2, Marsham Street
London SW1P 4DF

Факс: +44 (0) 207 035 6985

Довідки по справах –

Louise Selby

Тел.: +44 (0) 207 035 1260

Busola Johnson

Тел.: +44 (0) 207 035 1275

Sarah Dubs

Тел.: +44 (0) 207 035 1289

Jacqueline Staveley

Тел.: +44 (0) 207 035 1442

Політика та законодавство –

Harvey Palmer

Тел.: +44 (0) 207 035 8404

Шотландія

Malcolm McBain

Голова Підрозділу взаємної правової допомоги
Відділ міжнародного співробітництва

Crown Office

Edinburgh
Тел.: +44 (0) 131 243 8152
Факс: +44 (0) 131 243 8153

Органи обвинувачення

Англія та Уельс

Jeremy Rawlins

Голова відділу доходів від кримінальної діяльності

Crown Prosecution Service

Rose Court

2 Southwark Bridge
London SE1 9HS

Тел.: +44 (0) 203 357 0825
Факс: +44 (0) 203 357 0388

Anthony Wilson

Юридичний радник Відділу міжнародної допомоги
Serious Fraud Office
Elm House
10-16 Elm Street
London WC1X 0BJ

Тел.: +44 (0) 207 239 7080
Факс: +44 (0) 207 7833 5430

Північна Ірландія

Помічник директора

Відділення Високого суду та міжнародних відносин

Public Prosecution Service

Belfast Chambers
93 Chichester Street
Belfast

Тел.: +44 (0) 9089 7190
Факс: +44 (0) 9089 7056

Шотландія

Laura Buchan

Помічник Генерального прокурора
Підрозділ особливо небезпечної та організованої злочинності
Відділ доходів від кримінальної діяльності

Crown Office

Argyle House
3 Lady Lawson Street
Edinburgh
EH3 9DR

Тел.: +44 (0) 131 226 2626
Факс: +44 (0) 131 243 8213
Ел. пошта: SOCDRestrains@copfs.gsi.gov.uk

UK Financial Intelligence Unit

Serious Organised Crime Agency

UK Financial Intelligence Unit -International
PO Box 8000
London SE11 5EN

Тел.: +44 (0) 207 238 8686
Ел. пошта: POCInternational@soca.x.gsi.gov.uk

або

peps@soca.x.gsi.gov.uk

Контактна інформація установ Нормандських островів, острова Мен та Британських заморських територій

Нормандські острови та острів Мен Гернсі

Державний Генеральний прокурор
Attorney General's Chambers
St James Chambers
St Peter Port
Guernsey
GY1 2PA

Тел.: + 44 1481 723355
Факс: + 44 1481 725439

Джерсі

Державний Генеральний прокурор
Attorney General's
Chambers
Morier House
St Helier
Jersey
JE1 1DD

Тел.: + 44 1534 502280
Факс: + 44 1534 502299

Острів Мен

Палата Генерального прокурора
3rd Floor,
St Mary's Court
Hill Street
Douglas
ISLE OF MAN
IM1 1EU

Тел.: + 44 1624 685452
Факс: + 44 1624 629162

Британські заморські території

Ангілья

Генеральний прокурор
Секретаріат
The Valley
Anguilla
Tel: + 1 264 497 3044
Fax: + 1 264 497 3126

Бермуди

Палата Генерального прокурора
Global House
43 Church Street
Hamilton
HM12 Bermuda 39

Тел.: + 1 441 292 2463
Факс: + 1 441 292 3608

Британські Віргінські острови

Генеральний прокурор
The Attorney-General's Chambers
Government of the British Virgin Islands
PO Box 242
Road Town
Tortola

Тел.: + 1 284 494 3701
Факс: + 1 284 494 6760

Кайманові острови

Генеральний прокурор
The Attorney-General's Chambers
Government Administration Building
George Town,
Grand Cayman
Cayman Islands

Тел.: + 1 345 949 7900
Факс: + 1 345 949 6079

Острови Теркс і Кайкос

Губернатор
Government House
Grand Turk
Turks and Caicos Islands 33

Тел.: + 1 649 946 2308
Факс: + 1 649 946 2903

Гібралтар

Генеральний прокурор
Joshua Hassan House
Secretary's Lane
Gibraltar

Тел.: + 350 70723
Факс: + 350 79891

Монтсеррат

Генеральний прокурор
The Attorney-General's Chambers
#3 Farara Plaza
Brades
Montserrat

Тел.: + 1 664 491 4686

Факс: + 1 664 491 4687

Увага: запити в Гібралтар треба направляти на адресу: Competent Judicial Authority «in» або «at» або «of» Gibraltar, але НЕ «for Gibraltar» (Компетентного судового органу «в» Гібралтарі, але НЕ «для Гібралтару»). Якщо в адресі буде вказано «for Gibraltar», необхідно буде видати новий запит.

Корисні веб-сайти

Proceeds of Crime Act 2002 (Закон про доходи від кримінальної діяльності від 2002 р.)
www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/29/contents

Proceeds of Crime Act 2002
(External Requests and Orders)
Order 2005 (Постанова від 2005 р. про Закон про доходи від кримінальної діяльності
(Зовнішні запити та постанови))
www.legislation.gov.uk/uksi/2005/3181/contents

CPS Legal Guidance –
(Юридичне керівництво Державної служби кримінального переслідування)
робота, пов'язана з відмиванням грошей та доходам від злочинної діяльності
www.cps.gov.uk

Anti-Money Laundering Strategy (НМТ) (Стратегія запобігання відмиванню грошей)
www.hm-treasury.gov.uk

The European Convention on Human Rights (Європейська Конвенція з прав людини)
www.conventions.coe.int

UKCA – MLA Guidelines (Керівництво зі взаємної правової допомоги)
[www.homeoffice.gov.uk/publications/police/
operational-policing/mla-guidelines-9th-ed](http://www.homeoffice.gov.uk/publications/police/operational-policing/mla-guidelines-9th-ed)

International Association of Prosecutors (Міжнародна асоціація обвинувачів)
www.iap-association.org

United Nations Convention Against
Corruption (Конвенція Об'єднаних націй проти корупції)
[http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/C
AC/index.html](http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/index.html)